

Глосарій до курсової роботи

Абстрагування (від лат. *abstrahere* – відволікання) – це уявне відвернення від неістотних, другорядних ознак предметів і явищ, зв'язків і відношень між ними та виділення кількох сторін, які цікавлять дослідника.

Актуальність теми – важливість, суттєве значення, відповідність теми дослідження сучасним потребам певної галузі науки та перспективам її розвитку, практичним завданням відповідної сфери діяльності.

Алгоритм – сукупність операцій, що виконуються в певному, чітко встановленому порядку.

Алфавітний каталог – каталог, який будується в чіткій послідовності букв алфавіту.

Аналіз (гр. *analysis* – розкладення) – метод дослідження, сутність якого полягає в тому, що предмет дослідження розчленовується на складові частини й кожна із цих частин досліджується окремо.

Аналогія (гр. *analodgia* – відповідність) – це метод наукового пізнання, за допомогою якого досягаються знання про одні предмети чи явища на підставі їхньої схожості з іншими.

Анкета – перелік питань з певної теми, на які повинні дати відповідь учасники анкетування.

Анотація – стислий коментар чи пояснення щодо документа чи його змісту, а іноді навіть його короткий опис, що додається, зазвичай у вигляді примітки після бібліографічного опису документа.

Аргумент – положення, яке використовується для доведення тези.

Аргументація – це обґрунтоване підтвердження або спростування чогонебудь за допомогою доказів і фактів.

Бази даних – упорядкований набір логічно взаємопов'язаних даних, що зберігаються та використовується спільно, та призначений для задоволення інформаційних потреб користувачів.

Бібліографічне посилання – сукупність бібліографічних відомостей про цитований, розглядуваний або згадуваний у тексті документа інший документ, необхідних і достатніх для його загальної характеристики, ідентифікації та пошуку.

Брошури – твори друку обсягом від 5 до 48 сторінок.

Дедуція (лат. *deductio* – виведення) – це метод пізнання, за допомогою якого часткові положення виводяться із загальних, тобто це метод переходу від загальних уявлень до часткових.

Документ – матеріальний об'єкт, що містить зафіксовану інформацію для її збереження й використання в науці й практиці. *Експеримент* – загальнонауковий метод отримання нових знань про причинно-наслідкові відношення між явищами та процесами в умовах, які контролюють і керують дослідники.

Експеримент констатувальний – вид педагогічного експерименту, який проводиться на початковому етапі дослідження і спрямований на виявлення вихідного стану предмета дослідження, на встановлення реального стану справ.

Експеримент формувальний – вид педагогічного експерименту, який спрямовано на перевірку гіпотези дослідження, передбачає виокремлення контрольних та експериментальних груп.

Емпіричний опис – фіксація засобами природної або штучної мови відомостей про об'єкти, дані спостереження.

Емпіричний рівень пізнання – спостереження й дослідження конкретних явищ, експеримент, а також групування, класифікація та опис результатів дослідження й експерименту, упровадження їх у практичну діяльність людей.

Завдання дослідження – це конкретна ситуація, яка потребує свого перетворення для досягнення певної мети.

Закони – необхідні стійкі відношення між явищами в природі й суспільстві, які повторюються.

Знання – перетворений практикою результат пізнання дійсності.

Індукція (лат. *inductio* – наведення) – умовивід від часткового до загального, від окремих фактів до узагальнень, коли на основі знань про частини предметів класу робиться висновок про клас загалом.

Інтерв'ю – один з основних видів опитування, який використовує безпосередню взаємодію між дослідником і респондентом відповідно до поставленої мети.

Інтерпретація – тлумачення, роз'яснення, розкриття змісту явища, яке сприяє його розумінню.

Категорії – найбільш загальні й фундаментальні поняття, які відображають суттєві зв'язки дійсності.

Класифікація об'єктів дослідження – поділ різних явищ, предметів за певними ознаками з метою їх вивчення та наукового узагальнення. Книги – неперіодичні багатосторінкові твори друку обсягом понад 48 сторінок друкарського друку.

Компіляція – написання твору на підставі чужих матеріалів без самостійного дослідження й опрацювання джерел.

Концепція наукова – система поглядів, теоретичних положень, основних думок щодо об'єкта дослідження, які об'єднані певною головною ідеєю.

Критерії – це підстава й підґрунтя для оцінки, визначення або класифікації явища.

Логіка дослідження – правила, процедура, структура та етапи дослідження.

Мета дослідження – це обґрунтоване уявлення про кінцеві або проміжні результати пошуку.

Метод (гр. – шлях дослідження чи пізнання) – спосіб організації практичного й теоретичного освоєння дійсності, зумовлений закономірностями розвитку об'єкта.

Методологія – учення про методи пізнання, сукупність методів, використовуваних у науці; система принципів та способів організації й побудови теоретичної та практичної діяльності.

Моделювання (лат. *modulus* – міра, взірець) – це метод наукового пізнання, який полягає в заміні об'єкта, що вивчається, його моделлю, за якою визначають, або уточнюють характеристики оригіналу.

Монографія – наукова праця у вигляді книги, яка містить повне або поглиблене дослідження однієї проблеми чи теми, що належить одному або кільком авторам.

Наука – динамічна система знань, яка розкриває нові явища в суспільстві й природі з метою використання їх у практичній діяльності людей.

Наукове дослідження – цілеспрямований процес виробництва нових знань, які розкривають нові явища в суспільстві й природі для використання їх у практичній діяльності людей.

Об'єкт дослідження – частина дослідження, на яку спрямовано процес наукового пізнання, вивчення або перетворення з використанням наукових методів.

Плагіат (крадіжка) – видавання чужих творів за свої або незаконне опублікування чужого твору під своїм ім'ям.

План – стисла програма викладу або дослідження. Показник – ознака, завдяки якій можна судити про досягнення в розвитку процесу чи явища, які вивчаються.

Поняття – думки, у яких узагальнюються й відокремлюються предмети якогось класу (виду) за певними загальними ознаками.

Предмет дослідження – теоретичне відтворення об'єктивної дійсності, тих суттєвих зв'язків і відношень, які підлягають безпосередньому вивченню в науковому дослідженні, є головними й визначальними для цієї наукової роботи.

Прикладні наукові дослідження – наукова й науково-технічна діяльність, спрямована на одержання й використання знань для практичних цілей.

Принцип – вихідне положення; керівна ідея; провідне правило діяльності.

Проблема наукова – сукупність нових діалектично складних теоретичних або практичних питань, які суперечать існуючим знанням або прикладним методам у цій науці й потребують вирішення за допомогою наукового дослідження.

Реферат – це вторинний документ, результат аналітико-синтетичного опрацювання інформації, поданий у вигляді короткого викладу змісту первинного документа (усього твору або його частини), включаючи основні фактичні дані й висновки з метою ознайомлення із сутнісними акцентами первинного документа.

Реферативний огляд – узагальнена характеристика кількох джерел (первинних документів) з однієї теми, проблеми, галузі знань. Він допомагає

дослідникові сформувані уявлення про повноту та зміст підходів до досліджуваного ним об'єкта.

Рецензія – критичний огляд і оцінка, відгук на науковий твір.

Рівень – це ступінь розвитку якості, величина розвитку значущості чогось.

Синтез (гр. synthesis – з'єднання) – цей метод дослідження є протилежним до аналізу, і він дозволяє здійснювати об'єднання елементів (частин) об'єкта, який був розчленований у процесі аналізу, устанавлюючи зв'язки між частинами й даючи можливість пізнати об'єкт дослідження як єдине ціле.

Теза – положення, що стисло викладає яку-небудь ідею або провідну думку книги, доповіді, лекції.

Цитата – буквальна, дослівна виписка з якого-небудь тексту з позначенням джерела